

**SYLABUS**

DOTYCZY CYKLU KSZTAŁCENIA 2020- 2022 (skrajne daty)

Rok akademicki 2020/2021 i nast.

**1. PODSTAWOWE INFORMACJE O PRZEDMIOCIE**

Nazwa przedmiotu	Metodologia badań językoznawczych
Kod przedmiotu*	IXB2/7
nazwa jednostki prowadzącej kierunek	Instytut Polonistyki i Dziennikarstwa
Nazwa jednostki realizującej przedmiot	Instytut Polonistyki i Dziennikarstwa (Zakład Onomastyki)
Kierunek studiów	Filologia polska
Poziom studiów	II stopień
Profil	Ogólnoakademicki
Forma studiów	Stacjonarne
Rok i semestr/y studiów	Rok I, semestr drugi
Rodzaj przedmiotu	Kierunkowy
Język wykładowy	Polski
Koordynator	dr hab. prof. UR Maria Krauz
Imię i nazwisko osoby prowadzącej / osób prowadzących	prof. dr hab. Kazimierz Ożóg, dr hab. prof. UR Wioletta Kochmańska, dr hab. prof. UR Maria Krauz

\* -opcjonalnie, zgodnie z ustaleniami w Jednostce

**1.1. Formy zajęć dydaktycznych, wymiar godzin i punktów ECTS**

Semestr (nr)	Wykł.	Ćw.	Konw.	Lab.	Sem.	ZP	Prakt.	Inne (jakie?)	Liczba pkt. ECTS
2	30								3
2			30						3

**1.2. Sposób realizacji zajęć**x zajęcia w formie tradycyjnejx zajęcia realizowane z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość**1.3 Forma zaliczenia przedmiotu (z toku) (egzamin, zaliczenie z oceną, zaliczenie bez oceny)****2. WYMAGANIA WSTĘPNE**

Znajomość podstawowych zagadnień z gramatyki opisowej, leksykologii, stylistyki.

### 3. CELE, EFEKTY UCZENIA SIĘ, TREŚCI PROGRAMOWE I STOSOWANE METODY DYDAKTYCZNE

#### 3.1 Cele przedmiotu

C1	Zapoznanie studenta ze współczesnymi metodologiami badań nad językiem, przedstawienie genezy najważniejszych nurtów, poznanie przedstawicieli poszczególnych szkół badawczych.
C2	Szczegółowe poznanie głównych założeń metodologicznych najważniejszych szkół badawczych.

#### 3.2 Efekty uczenia się dla przedmiotu

EK (efekt uczenia się)	Treść efektu uczenia się zdefiniowanego dla przedmiotu	Odniesienie do efektów kierunkowych <sup>1</sup>
EK_01	ma pogłębioną wiedzę o z zakresu głównych szkół badawczych, zna genezę, przedstawicieli, terminologię	K_Wo4
EK_02	potrafi wymienić założenia metodologiczne poszczególnych szkół badawczych	K_Wo7
EK_03	potrafi krytycznie analizować i porównywać teksty z różnych szkół badawczych a dzięki znajomości terminologii potrafi przygotować prace pisemną z wykorzystaniem pogłębionych ujęć teoretycznych	K_Uo1
EK_04	posiada pogłębione umiejętności badawcze, obejmujące analizę tekstów według różnych metodologii	K_U10
EK_05	zna zakres posiadanej przez siebie wiedzy i rozumie potrzebę oryginalnych, samodzielnych rozwiązań, dotyczących przygotowania własnych prac badawczych	K_Ko1

#### 3.3 Treści programowe

##### A. Problematyka wykładu

Treści merytoryczne
Czym jest język? Metodologiczne podstawy językoznawstwa. Przedmiot i zadania językoznawstwa. Główne działy językoznawstwa. Pojęcie znaku. Język jako system

<sup>1</sup> W przypadku ścieżki kształcenia prowadzącej do uzyskania kwalifikacji nauczycielskich uwzględnić również efekty uczenia się ze standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela.

znaków. Język (langue) a mówienie (parole) jako proces indywidualny a zarazem konkretna realizacja językowa. (2 g.)
Językoznawstwo synchroniczne i diachroniczne. Główne metody językoznawstwa diachronicznego: historyczno-porównawcza, rekonstrukcji wewnętrznej, geograficzna. (2 g.)
Językoznawstwo strukturalne. Strukturalizm w ujęciu Ferdynanda de Saussure'a. Charakterystyka założeń głównych szkół badawczych: szkoła genewska, praska, kopenhaska i amerykańska lingwistyka deskryptywna. (4 g.)
Generatywizm Noama Chomsky'ego. Fazy teorii: standardowa z lat 60., teoria „rządu i wiązania”, program minimalistyczny. Gramatyka generatywna w Polsce. (3 g.)
Semantyka a pragmatyka. Problem definicji znaczenia. Semantyka generatywna w Stanach Zjednoczonych, modele semantyczne Apresjana, szkoła semantyczna Sgalla, badania polskie A. Wierzbickiej, A. Bogusławskiego, M. Grochowskiego. (3 g.)
Pragmatyka jako nauka o skutecznym porozumiewaniu się. Uwarunkowania komunikacji językowej. Teoria aktów mowy. Presupozycje pragmatyczne. (4 g.)
Kognitywizm. Związek językoznawstwa kognitywnego z innymi dziedzinami poznania. (2 g.)
Podstawy językowego obrazu świata. (4 g.)
Lingwistyka tekstu – podstawowe założenia. Tekst a gatunek. Wzorzec strukturalny tekstu. (4 g.)
Podstawowe hipotezy dyscyplin pogranicznych: psycholingwistyki, socjolingwistyki, etnolingwistyki. Metody statystyczne w językoznawstwie. (2 g.)
Suma: 30 godz.

B. Problematyka ćwiczeń audytoryjnych, konwersatoryjnych, laboratoryjnych, zajęć praktycznych

Treści merytoryczne
Czym jest język? Metodologiczne podstawy językoznawstwa. Przedmiot i zadania językoznawstwa. Główne działy językoznawstwa – wprowadzenie. (2 g.)
Analiza podstaw teoretycznych wybranej szkoły badawczej. Poznanie terminologii, genezy, przedstawicieli. (6 g.)
Pogłębiona analiza tekstów reprezentujących wybrany nurt badań. (6 g.)
Samodzielne zbieranie i opracowanie materiału językowego. Klasyfikacja przykładów. Wnioski badawcze. (8 g.)
Redakcja wyników badań. Prezentacja. (8 g.)
Suma godzin: 30

### 3.4 Metody dydaktyczne

Wykład: wykład problemowy, wykład z prezentacją multimedialną.

Ćwiczenia: analiza tekstów z dyskusją, praca w grupach (rozwiązywanie zadań, dyskusja), ćwiczenia.

#### 4. METODY I KRYTERIA OCENY

##### 4.1 Sposoby weryfikacji efektów uczenia się

Symbol efektu	Metody oceny efektów uczenia się (np.: kolokwium, egzamin ustny, egzamin pisemny, projekt, sprawozdanie, obserwacja w trakcie zajęć)	Forma zajęć dydaktycznych (w, ćw)
EK_01	Egzamin pisemny, kolokwium, obserwacja w trakcie zajęć	K_Wo4; w, ćw
EK_02	Egzamin pisemny, kolokwium, obserwacja w trakcie zajęć	K_Wo7; w, ćw
EK_03	Egzamin pisemny, kolokwium, obserwacja w trakcie zajęć, praca pisemna	K_U01; w, ćw
EK_04	Egzamin pisemny, kolokwium obserwacja w trakcie zajęć	K_U10; w, ćw
EK_05	Obserwacja w trakcie zajęć	K_Ko1; w, ćw

##### 4.2 Warunki zaliczenia przedmiotu (kryteria oceniania)

Ocena z egzaminu, kolokwium  Poniżej 60% - ocena niedostateczna 60%-74% - dostateczny 75%-79% - plus dostateczny 80%- 84% - dobry 85%-89% - plus dobry Od 90% - bardzo dobry
---

#### 5. CAŁKOWITY NAKŁAD PRACY STUDENTA POTRZEBNY DO OSIĄGNIĘCIA ZAŁOŻONYCH EFEKTÓW W GODZINACH ORAZ PUNKTACH ECTS

Forma aktywności	Średnia liczba godzinna zrealizowanie aktywności
Godziny kontaktowe wynikające z harmonogramu studiów	60 godz.

Inne z udziałem nauczyciela akademickiego (udział w konsultacjach, egzamin, kolokwium)	10 godz.
Godziny niekontaktowe – praca własna studenta (przygotowanie do zajęć, egzaminu, napisanie referatu pracy)	70 godz.
SUMA GODZIN	150 godz.
<b>SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS</b>	<b>6</b>

\* Należy uwzględnić, że 1 pkt ECTS odpowiada 25-30 godzin całkowitego nakładu pracy studenta.

## 6. PRAKTYKI ZAWODOWE W RAMACH PRZEDMIOTU

wymiar godzinowy	Nie dotyczy
zasady i formy odbywania praktyk	Nie dotyczy

## 7. LITERATURA

Literatura podstawowa:

*Metodologie językoznawstwa. Współczesne tendencje i kontrowersje*, red. P. Stalmaszczyk, Kraków 2008.

Grzegorzczkowska R., *Wprowadzenie do semantyki językoznawczej*, Warszawa 2001.

Grzegorzczkowska R., *Wstęp do językoznawstwa*, Warszawa 2007.

Kalisz R., *Pragmatyka językowa*, Gdańsk 1993.

Tabakowska E., *Gramatyka i obrazowanie. Wprowadzenie do językoznawstwa kognitywnego*, Kraków 1995.

Literatura uzupełniająca:

Austin J. L., *How to do things with words*, Oxford 1962.

Bańczerowski J., Pogonowski J., Zgółka T., *Wstęp do językoznawstwa*, Poznań 1982.

Bobrowski I., *Językoznawstwo racjonalne*, Kraków 1993.

*Encyklopedia językoznawstwa ogólnego*, red. K. Polański, Wrocław 1993.

Furdal A., *Językoznawstwo otwarte*, wyd. III, Wrocław 2000.

Helbig Gerhard, *Dzieje językoznawstwa nowożytnego*, przeł. Czesława Schatte i Dorota Morciniec, Wrocław 1982.

*Językoznawstwo strukturalne. Wybór tekstów*, red. H. Kurkowska, A. Weinsberg, Warszawa 1979.

Kurcz I., *Psycholingwistyka. Przegląd problemów badawczych*, Warszawa 1976.

Lachur Cz., *Zarys językoznawstwa ogólnego*, Opole 2004.

Lyons John, *Semantyka 1*, przeł. A. Weinsberg, Warszawa 1984.

Przybylska R., *Wstęp do nauki o języku*, Kraków 2003.

Tabakowska E., red., *Kognitywne podstawy języka i językoznawstwa*, Kraków 2001.

Weinsberg Adam, *Językoznawstwo ogólne*, Warszawa 1985.

Wierzbicka A., *Dociekania semantyczne*, Wrocław 1969.

Akceptacja Kierownika Jednostki lub osoby upoważnionej

